

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет психології  
Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Заступник декана  
з навчально-виховної роботи



«*Лар*» серпня 2021 року

Москаленко А.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ  
для студентів

галузь знань  
спеціальність  
рівень вищої освіти  
освітня програма  
вид дисципліни

**10 Природничі науки**  
**103 Науки про Землю**  
**другий (магістерський)**  
**Картографія та географічні інформаційні системи**  
**вибіркова з переліку № 1 (ВБ.3.01.02)**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

**Викладач:**

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки **Плахотнік Ольга  
Василівна**

Пролонговано: на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_  
(підпис) (ПІБ) (дата)  
на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_  
(підпис) (ПІБ) (дата)  
на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_  
(підпис) (ПІБ) (дата)  
на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_» 20\_\_  
(підпис) (ПІБ) (дата)

Київ–2021


Розробник:

**Плахотнік Ольга Василівна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки

Затверджено

«30» серпня 2021 року

Завідувач кафедри педагогіки

 проф. Марушкевич А. А.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «31» 08 2021 року

Голова науково-методичної комісії  (Корольов Д. К.)

«31» 08 2021 року

Погоджено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «30» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії  (Корогода Н. П.)

30 серпня 2021 року

**1. Мета дисципліни** – засвоєння студентами систематизованих знань з навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність» передбачає формування в них комплексних компетентностей з кваліфікації «викладач вищої школи», розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуття магістрами професійно-педагогічної ідентичності.

**2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:** володіти елементарними вміннями та навичками формування основних регуляторів діяльності і поведінки у студентській групі.

**3. Анотація навчальної дисципліни:**

Дисципліна необхідна для формування професійно-педагогічної компетентності викладача ЗВО. Виняткову увагу звернуто на розуміння педагогічних передумов освітньої діяльності, відпрацювання вмінь, навичок проведення занять, що можливе за умов практичної діяльності, яка є принциповою для курсу «Педагогічна майстерність». Визначального значення набувають: тренінгові вправи, рефлексія та самостійна робота студентів у вигляді створення критичного есе, колажу, інтерактивної мультимедійної міні-лекції.

**4. Завдання вивчення дисципліни:** полягають у формуванні загальних компетентностей (K05. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. K06. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу та синтезу) та спеціальних компетентностей (K15. Вміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах освіти). Це узгоджується з програмними результатами навчання за спеціальністю: ПР02. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю. ПР11. Застосовувати освітні технології та методи викладання предметного матеріалу наук про Землю у закладах освіти.

### 5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Актуальність, зміст, історичний аспект педагогічної майстерності.	лекція практичне заняття	презентація опитування виконання практичних завдань, критичне есе, залік	20%
1.2	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти.	лекція практичне заняття		
1.3	Зміст педагогічної діяльності викладача у ВШ, її специфіка.	лекція практичне заняття		
2.1	Уміти проводити лекції, семінари, практичні, тренінги, лабораторні роботи, факультативні заняття.	лекція практичне заняття	оцінювання проведення вправ, колаж, виконання творчої письмової роботи, інтерактивної мультимедійної міні-лекції, програми професійного розвитку майбутнього викладача МКР, залік	60%
2.2	Володіння навичками пошуку, відбору, обробки систематизації інформації для педагогічної діяльності у ЗВО.	лекція практичне заняття		
2.3	Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.	лекція практичне заняття		
2.4	Критично осмислювати проблеми в науковій або професійній діяльності на межі предметних галузей, розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.	лекція практичне заняття		
2.5	Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї. для розв'язання завдань професійної діяльності. Уміння адаптуватися до нових ситуацій.	практичні завдання, педагогічні ситуації		
3.1	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	підготовка презентацій, аналітичних матеріалів, доповідей	оцінювання виступів, презентацій, залік	20%
3.2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	лекції, підготовка	контрольні завдання, залік	

		<i>доповідей, вирішення практичних завдань</i>		
3.3	Здатність бути критичним і самокритичним, будувати міжособистісні стосунки.	<i>обговорення конфліктних ситуацій, проведення тренінгових вправ</i>	<i>вправи</i>	
3.4	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).	<i>обговорення рішень до ділових рольових ігор, практичних ситуацій</i>	<i>контрольні завдання, залік</i>	
4.1	Автономно і відповідально усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.	<i>захист практичних завдань, контрольна робота</i>	<i>виконання практичних завдань, залік</i>	

## 7. Схема формування оцінки:

### 7.1. Форми оцінювання студентів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. У курсі передбачено один змістовий модуль з педагогіки вищої школи і методів викладання, а також один змістовий модуль з психології вищої школи, кожний з яких оцінюється максимально у 50 балів. Рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами написання письмових контрольних робіт та під час самостійної і індивідуальної роботи студента. Обов'язковим є виконання модульної контрольної роботи.

Семестрове оцінювання:

Оцінювання за формами контролю:

	<i>ЗМ 1</i>		<i>ЗМ 2</i>	
	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>
Усна відповідь, презентація	3	5	3	5
Виконання практичних завдань	3	5	3	5
Проведення тренінгових вправ	3	5	3	5
Проектне завдання	3	5	3	5
Модульна контрольна робота (МКР)	6*1=6	10*1 = 10	6*1=6	10*1 = 10
Залік	12	20	12	20

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 20 балів*, для одержання допуску до заліку обов'язково виконати творче завдання підвищеної складності, яке оцінюється у 40 балів. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – 36 балів.

## 7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь, презентація, виконання практичних завдань, проектного завдання, творчої письмової роботи. Модульна контрольна робота виконується і оцінюється після завершення модулю і включає в себе запитання з відповідного модуля. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру окремо за кожним з двох модулів складає 30 балів. На заліку з кожної частини програми студент може отримати від 12 до 20 балів, за залік 24 – 40.

## 7.3. Шкала відповідності оцінок

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
60–100	зараховано
0–59	не зараховано

## 8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Сам. роб.
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.</b>				
<b>«Психолого-педагогічні основи формування професійної компетенції у викладача ЗВО»</b>				
1	Психолого-педагогічні основи формування професійної компетенції у викладача ЗВО.	4	4	12
2	Педагогічна майстерність, її зміст і шляхи формування.	4	4	12
<b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.</b>				
<b>«Основи педагогіки вищої школи»</b>				
3	Педагогічна техніка викладача. Мовлення викладача, як засіб педагогічної праці.	2	2	12
4.	Педагогічне спілкування в структурі педагогічної діяльності. Педагогічний такт як стратегія поведінки викладача.	2	2	12
5.	Моделювання педагогічних ситуацій.	2	2	12
Модульна контрольна робота				
<b>Всього</b>		<b>14</b>	<b>14</b>	<b>60</b>
<b>Разом за курс</b>		<b>14</b>	<b>14</b>	<b>60</b>

Загальний обсяг: **90 год.**

Лекції – **14 год.**

Практичні – **14 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

Консультації – **2 год.**

## 9. Рекомендовані джерела:

### **Основні:**

1. Анотований бібліографічний покажчик праць науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2013-2020 роки) / Укл. А. А. Марушкевич, Н. І. Головка, С. П. Балашова. Київ: ЦП «Компринт», 2020. 63 с.
2. Авшенюк, Н. М., Дяченко, Л. М., та ін. Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів: аналітичні матеріали. Київ: ДКС «Центр». 2017.
3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. К.: Либідь, 1998. 560 с.
4. Биков В. Ю. Методичні системи сучасних інформаційно-освітніх технологій, [online]. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/11083983.pdf> [Дата зверн. 17.01.2020].
5. Вимоги до особистості викладача вищої школи. URL: [https://pidru4niki.com/70123/pedagogika/vimogi\\_osobistosti\\_vikladacha\\_vischogo\\_navchalnogo\\_zakladu](https://pidru4niki.com/70123/pedagogika/vimogi_osobistosti_vikladacha_vischogo_navchalnogo_zakladu) (дата звернення: 05.01.2021).
6. Власова О. І. Методика викладання психології. Підручник. К.: Геопринт, 2011. 340 с.
7. Етичний кодекс університетської спільноти. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf> (дата звернення: 05.09.2020).
8. Компетентнісно зорієнтована освіта: якісні виміри / В. О. Огнев'юк [та ін.]. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 367 с.
9. Плахотнік О.В. Методика навчання у вищій школі. Навчальний посібник. 2012, К.: ТОВ «Інфодрук». 106 с.
10. Плахотнік О.В. Розвиток науково-педагогічних досліджень в Україні та зарубіжжі. Науковий збірник «Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність». Київ: ФОРМ Ямчинський О.В., 2020.
11. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Введено в дію наказом ректора № 716-32 від 31 серпня 2018 року) [Електронний ресурс]: шлях доступу. <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>
12. Новіков А.М. Про розвиток методичних систем // Фахівець. - 2006. - № № 9-10. // [Http://www.anovikov.ru/artikle/met\\_sys.htm](http://www.anovikov.ru/artikle/met_sys.htm).

### **Додаткові:**

13. Бельмаз Я., 2011. Особливості професійного розвитку викладачів вищої школи у Великій Британії та США [online]. Режим доступу: <http://pps.udpu.edu.ua/article/view/18624> [Дата зверн. 23.07.2019].
14. Васянович Г. П. Педагогічна етика. Навчально-методичний посібник. Львів, «Норма», 2005. 344 с.
15. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
16. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук. – К.: Просвіта, 2001. 416 с.
17. Вітвицька, С. С., 2008. Моделі ступеневої педагогічної освіти західноєвропейських країн, США та України: порівняльний аналіз. В: Дубасенюк, О. А., ред. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: монографія. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, с. 71–103.
18. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. К., 2005. 486 с.
19. Кремень, В. Г. Розроблення освітніх програм: метод. рекомендації. Київ: ДПНВЦ «Пріоритет», с. 10. 2014.
20. Національна рамка кваліфікацій, 2019. Офіційний вісник України. № 49. С. 62.

21. Навчально-методичний посібник з асистентської педагогічної практики. Укл.: Жилінська О. І., Вижва С. А., Марушкевич А. А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В. К.: 2020. 147 с.

22. Методичні рекомендації до практичних занять тренінгу «Сучасні освітні технології у вищій школі» / Укл.: Є. С. Спіцин, Н. В. Кошечко, М. В. Жиленко. К.: 2020. 76 с.

23. Педагогіка вищої школи: навчальн посіб. /З.Н.Курлянд, Р.І.Хмелюк та ін. К., 2007. 495 с.

24. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Введено в дію наказом ректора № 716-32 від 31 серпня 2018 року). URL: <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm> (дата звернення: 11.10.2020).

25. Професійно-педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника: навчальний посібник / А. А. Марушкевич, Н. М. Кузьменко, О. В. Плахотнік, Є. С. Спіцин, М. В. Жиленко/ за заг. ред. докт. пед. наук, проф. А. А. Марушкевич. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2017. 112 с.

26. Плахотнік О.В., Мухіна О.О. Особливості розвитку вищої освіти Фінляндії: автономія, якість, доступність, відкритість //Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 34.

27. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> (дата звернення: 02.11.2020).

#### **10. Додаткові ресурси:**

Приклади модульних контрольних робіт, зміст лекційних занять, презентації, завдання для підготовки до практичних занять, практичні завдання, тренінгові вправи, приклади інтерактивних мультимедійних міні-лекцій, програм професійного розвитку, запитання для самоперевірки можна отримати через електронну пошту викладачів [olgaplakhotnik@knu.ua](mailto:olgaplakhotnik@knu.ua)